

अब एक कक्षा पुग्नुअघि दुई वर्षभन्दा बढी पढन नपर्ने

भाषा(प्रस)। शिक्षकहरूले राखेका अधिकांश माग सम्बोधन गर्दै संसदीय उपसमितिले विद्यालय शिक्षा विधेयकमा थेरे विषयमा सम्भदारी जुटाएको छ। यो सम्भदारीअनुसार कानुन पारित भए देशमा दुई प्रकारका शिक्षक हुने छन् – आधारभूत तहमा कक्षा ३ सम्म कक्षामा शिक्षक र कक्षा ४ देखि ८ सम्म विषयगत शिक्षक।

त्यसै, माध्यमिक तहमा कक्षा ८ देखि १२ सम्म विषयगत शिक्षक।

शिक्षकहरूको श्रेणी पनि तीनवटा हुँछ – प्रथम, द्वितीय र तृतीय सेवा प्रवेश तृतीय श्रेणीबाट हुनेछ।

यो तहमा काम गरेको १२ वर्षमा आवधिक बहुत भएर द्वितीय श्रेणीमा पुनर्नाथ, द्वितीयबाट प्रथम श्रेणीमा पुनर्नाथ, अर्थात् प्रतिस्पर्धामा नाम निकालन नसकेका शिक्षकले पनि रिसो हात फर्क्नुपर्ने छैन।

प्रतिनिधिमध्यमाको शिक्षा, स्वास्थ्य तथा सूचना प्रविधि समितिअनुर्भाव नेकापा एप्लाइ सांसद छविलाल विश्वकर्मा संयोजक रहेको उपसमितिले यस्तो सम्भदारी जुटाएको हो।

राहत लगायतका अस्थायी शिक्षकको दरबारी कायम रहने सम्भदारीमा छ। यस्ता शिक्षक भन्डे ४५ हजार छन्।

यी दरबन्दी कायम रहेपछि ६० प्रतिशत पदमा सीमित प्रतिस्पर्धा हुनेछ। अहिले

नै कार्यरत अस्थायी, राहत लगायतका शिक्षकले पनि प्रतिस्पर्धा गर्न उपलेखन। बाँकी ४० प्रतिशतमा खुला विज्ञापन गरिनेछ।

आन्तरिक प्रतिस्पर्धामा पास नभएका शिक्षकले पनि नेपाल सरकारले निर्धारण गरेबोमियमा सुविधा पाउनेछन्। अर्थात्, प्रतिस्पर्धामा नाम निकालन नसकेका शिक्षकले पनि रिसो हात फर्क्नुपर्ने छैन।

त्यसै, प्रारम्भिक बाल विकास कक्षामा पढाइहरूका शिक्षकलाई खुलातर्फ प्रतिस्पर्धाको अवसर दिले छ। शैक्षक योग्यता युग्मो र लगातार तीन शैक्षक सत्रमा पढाएको व्यक्तिका हकमा खुला प्रतिस्पर्धा गर्न उमेर हद नलाने भएको छ। यस्ता बाल विकास कक्षाका शिक्षकको सेवा-सुविधा भने स्थानीय कानुनअनुसार हुनेछ। स्थानीय तहलाई कीत आवश्यक हुँछ भन्ने उसले नै तय गर्न।

प्रारम्भिक बाल विकास कक्षा अब दुई वर्षको हुने सम्भदारीमा छ। निजी विद्यालयहरूले पनि दुई वर्षको प्रारम्भिक बाल विकास कक्षा सञ्चालन नर्पुर्ने छ। तिनले अलिले जस्तो नर्पर्नी, केजी, एलकेजी जस्तो बहुवर्षीय कक्षा सञ्चालन गर्न पाउने छैन।

'बालबालिकालाई धेरै कक्षाको भार

भयो। मानिसकतामा असर पच्यो,' एक सांसदले भने, 'शिक्षण सिकाइमा उत्सुकता जगाउनुपर्ने जबर्जस्ती शिक्षाको भार बोकाइयो त्यसले निजी वा सार्वजनिक सबैमा दुई वर्षको हुनुपर्नेछ। कुनै निजी विद्यालयमा एक वर्षको भए दुई वर्षको बनाउनुपर्ने र तीन वर्षको भए दुई वर्षमा भर्नुपर्नेछ।

सार्वजनिक विद्यालयका हकमा सरकारले तोकेको मितिदेखि प्रारम्भिक बाल विकास कक्षा दुई वर्षको हुनेछ।

शिक्षकको सरुवाबारे पनि उपसमितिले प्रस्तु परेको छ। स्थानीय तहले दुई वर्ष कुनै विद्यालयमा काम गरेको शिक्षकलाई अको विद्यालयमा सर्वा गर्न सक्नेछ।

त्यसै, पाँच वर्ष सेवा गरेको शिक्षकलाई प्रदेश सरकारको शिक्षा मत्रालयले एउटा स्थानीय तहबाट अर्कोमा सर्वा गर्न सक्नेछ।

शिक्षकको अवकाशको उमेर अब ६० वर्ष कायम हुने भएको छ। अहिले ५८ वर्ष छ। संधीय निजामी सेवा विधेयकमा जस्तो चरणबद्ध अवकाश लागू गर्ने छैन। एकपटक ६० वर्षमा अवकाश लागू हुनेछ।

प्रारम्भिक बाल विकास कक्षा अब दुई वर्षको हुने सम्भदारीमा छ। निजी विद्यालयहरूले पनि दुई वर्षको प्रारम्भिक बाल विकास कक्षा सञ्चालन नर्पुर्ने छ। तिनले अलिले जस्तो नर्पर्नी, केजी, एलकेजी जस्तो बहुवर्षीय कक्षा सञ्चालन गर्न पाउने छैन।

शिक्षकको अवकाशको उमेर अब ६० वर्ष कायम हुने भएको छ। अहिले ५८ वर्ष छ। संधीय निजामी सेवा विधेयकमा जस्तो चरणबद्ध अवकाश लागू गर्ने छैन। एकपटक ६० वर्षमा अवकाश लागू हुनेछ।

तरुण दल भाषा गाउँपालिकाको सभापतिमा पुनः बस्नेत

कुमरखोद(प्रस)नेपाली काँग्रेसमिकट यसेगरी भाषा गाउँपालिकाको सातै वटा वडामा पनि तरुण दलको सर्वसम्मत नेतृत्व चयन भएको छ। तरुण दलको वडा नै १ को सभापतिमा मौसम आलम, उपसभापति



अध्यक्षतामा १७ सदस्यीय गाउँ कार्यसमिति गठन भएको हो।

भाषा गाउँपालिका वडा नै ३ कामाटोली वजारमा रहेको सामुदायिक भवनमा भएको तरुण दलको पाँचौ गाउँ अधिवेशनले कार्यसमितिको उपसभापतिमा श्याम गणेश, सचिव मदन लिम्बू, सह-सचिव सम्पर्क अली, कोषाध्यक्षमा तुण्ड आचार्यलाई सर्वसम्मत चयन गरेको छ।

त्यसेगरी सदस्यहरूमा मनोज गौतम, कविर ठाकुर, अस्तर अली, महमद अली, आजमेर अली, मार्कुर्स हेमरम, उत्सव थापालिया, सादिक अली भिया, केदार गणेश, वर्षा किम्बु, तवारुक अली र खुपियन गणेश चयन भएका छन्।

अभिराम यादव, सचिव विक्रम मण्डल, सह-सचिव सदित आलम र कोषाध्यक्ष पायल थेरे रहेका छन्। त्यसेगरी वडा नै २ को सभापतिमा हेमकुमार राजवर्षी, उपसभापति रंजन दुर्द, सचिव कृष्ण खडका, सह-सचिव पितृ प्रदेश रेपर रेपरम, कोषाध्यक्ष गोपा, परियार, वडा नै ३ को सभापतिमा मोहन मण्डल, उपसभापति सन्जहाङ्ग लिम्बू, सचिव ऋषि रेपर, कोषाध्यक्ष पूर्णिमा पौडल, यसेगरी वडा नै ४ को सभापतिमा अस्त्राङ्कान्त भा, उपसभापति मुकेशर रुम्जार चौधरी, सचिव राजवर्षी, नेपाल मुरिलम सध भाषापाका सभापति तरकारी प्रमुख सचेतक तथा तरुण दल भाषापाका सभापति गोपाल तामाड, कोशी प्रदेश सांसद लिम्बूकुमारी गणेश, क्षेत्र नै ४ का क्षेत्रीय सभापति जयनारायण शाह, महासमिति सदस्य अन्जुदेवी थपलिया, जिल्ला सदस्य प्राप्तिमा अर्जुनप्रसाद सिटोला, उपसभापति प्राप्तिमा प्रदेश मण्डल, सचिव नविन हुसेन, सह-सचिव दिलवहादुर मगर र कोषाध्यक्ष रंजिता खडका सर्वसम्मत चयन भएका छन्।

नविर्वाचित पदाधिकारीहरूलाई कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि जिल्ला सभापति देवकुमार थेरेले सप्त प्रहरण गराउनुका साथै वधाइ दिएका छन्। भेष्मेन्ज वर्षेको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि जिल्ला सभापति अर्जुनप्रसाद सिटोला, उपसभापति अर्जुनप्रसाद दिलपुर, सचिव नविन हुसेन, सह-सचिव दिलवहादुर मगर र कोषाध्यक्ष रंजिता खडका सर्वसम्मत चयन भएको छन्।

नविर्वाचित पदाधिकारीहरूलाई कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि जिल्ला सभापति देवकुमार थेरेले सप्त प्रहरण गराउनुका साथै वधाइ दिएका छन्। भेष्मेन्ज वर्षेको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि जिल्ला सभापति अर्जुनप्रसाद सिटोला, उपसभापति अर्जुनप्रसाद दिलपुर, सचिव नविन हुसेन, सह-सचिव दिलवहादुर मगर र कोषाध्यक्ष रंजिता खडका सर्वसम्मत चयन भएको छन्।

त्यसेगरी सदस्यहरूमा मनोज गौतम, कविर ठाकुर, अस्तर अली, महमद अली, आजमेर अली, मार्कुर्स हेमरम, उत्सव थापालिया, सादिक अली भिया, केदार गणेश, वर्षा किम्बु, तवारुक अली र खुपियन गणेश चयन भएका छन्।

नगरपालिका-७ का २८ वर्षीय मोहमद अलीलाई ३३ मिलिग्राम ब्राउनसुगरसहित पक्राउ गरेको छ।

त्यसै इलाका प्रहरी कार्यालय बुधबारेले बुद्धशान्ति-४ का ३५ वर्षीय सागर खडका कालाई ५८०० मिलिग्राम ब्राउनसुगरसहित पक्राउ गरेको छ। उत्ता मोरडको इलाका प्रहरी प्रहरीले रुम्जार चौधरी, उल्लालाई ८ का ३५ वर्षीय विवेक खडकालाई प्रतिवन्धित गरिएको छ। उल्लालाई ८ का ३५ वर्षीय विवेक खडकालाई उल्लालाई-८ का २३ वर्षीय विवेक खडकालाई प्रतिवन्धित गरिएको छ। उल्लालाई ८ का ३५ वर्षीय विवेक खडकालाई उल्लालाई-८ का २३ वर्षीय विवेक खडकालाई प्रतिवन्धित गरिएको छ।

त्यसै इलाका प्रहरी कार्यालय बुधबारेले बुद्धशान्ति-४ का ३५ वर्षीय सागर खडका कालाई ५८०० मिलिग्राम ब्राउनसुगरसहित पक्राउ गरेको छ। उत्ता मोरडको इलाका प्रहरी प्रहरीले रुम्जार चौधरी, उल्लालाई ८ का ३५ वर्षीय विवेक खडकालाई प्रतिवन्धित गरिएको छ। उल्लालाई ८ का ३५ वर्षीय विवेक खडकालाई उल्लालाई-८ का २३ वर्षीय विवेक खडकालाई प्रतिवन्धित गरिएको छ।

त्यसै इलाका प्रहरी कार्यालय बुधबारेले बुद्धशान्ति-४ का ३५ वर्षीय सागर खडका कालाई ५८०० मिलिग्राम ब्राउनसुगरसहित पक्राउ गरेको छ। उत्ता मोरडको इलाका प्रहरी प्रहरीले रुम्जार चौधरी, उल्लालाई ८ का ३५ वर्षीय विवेक खडकालाई प्रतिवन्धित गरिएको छ। उल्लालाई ८ का ३५ वर्षीय विवेक खडकालाई उल्लालाई-८ का



आंमिंव्याचिंह

कविता

त्यो भेट



• डॉ भुपुराई



• विकल्प नन्दा

जीवन याता हो हिंडिरहनुपर्छ
हिंडै थिएँ म कै
एउटा चौतारीमा तिमीसाँग भेट भयो
तिमी एकै थियो, म पनि एकै
तिमी सुकुराई, म पनि सुकुराई
तिमी बोल्यो, म पनि बोलै
वसन्तको मधुमास
नजिकै वनमा गुराँस ढकमक्क फुलिरहेको
कै पर धुपिसलाको रुखमा कोइली कराइरहेको
खोला सङ्गीतमध्य सुशाइरहेको
पारि क्षितिजमा दिमाल टाकिरहेको
म तिमीलाई लिएर गुराँस नजिकै गाँ
हामी दुवैले गुराँसलाई हेरिरह्यौ
कस्तो अद्भुत सौन्दर्य
कस्तो मोहिनी आकर्षण
तिमी त्यही गुराँसजातै त थियो
मैले दुई थुङ्गा गुराँस तिर्यै
एक थुङ्गा तिमी चुल्लोमा सितरिदिएँ
अर्को थुङ्गा तिमीलाई उपहार दिएँ
त्यो एकै छिन पनि
हामी एक-अर्कामा कति डुबेका थियै हांगि !
समयको नियति
हाम्रो गन्तव्य बेगलबेर्गै
हिँड्ने बाटो बेगलबेर्गै
हामी त्यही चौतारीबाट छुट्नुर्नें थियो, छुट्यै
छुटेर पनि तिमी मसित थियै, म तिमीसित
यादहरूमा डुँडै-उत्तिरै एकसुरले हिंडिरह्यौ
थाहै नार्पाई एउटा गीत गुनुनाएँ-
'वरको हाँगो भुई कहन्त्यै छुँदै
फेरि भेट हुन्छ कि हुँदैन '
हो, वसन्त बहार सधैं कहाँ रहिरहन्छ र !
यो गुराँस सधैं कहाँ फुलिरहन्छ र !
त्यो कोकिलकण्ठ कहाँ सुनिरहन पाइन्छ र !
म पनि त याती हुँ, जानु छ कै
तिमीलाई मनभरि बोकेर म हिंडिरहें
शायद तिमीले पनि त्यसै ग्रैयौ
पर चुपोष्ठि
त्यो फूल, त्यो चौतारी, नदी, हिमाल सधै ओझेल परे
फेरि त्यही रितो मन, त्यही थकित याता
एकछिनको सुपी त पाहुना पो रहेछ
उही वसन्तमा मात्र पालुवा पलाएजस्तो
अब सचै !
फेरि यो बाटो म कहाँ हिँड्नु होला र !
यही चौतारीमा कहाँ विसाउँछु होला र !
हिँडे भने पनि
यसैगरी ढकमक्क गुराँस पुलोको बेला
कहाँ आउँछु होला र !
आएँ भने पनि
तिमीलाई यही चौतारीमा कहाँ भेट्दू होला र !

०००

गजल

थाहा छ



• मोनिका अर्याल

भरे सपनीमा आउँछौ थाहा छ
सुटुक पिरती लाउँछौ थाहा छ

लाकालै राख्यू मनको कुरा म
सुइको तिमीले पाउँछौ थाहा छ

हुनेछैन केही तिमीसँग गुनासो
याद बनेर सताउँछौ थाहा छ

गुनगुनाउँछौ तिश्रो नाम आजभोलि
गीत तिमी मेरे गाउँछौ थाहा छ

शिखर चुँगै पनि अब छैन डर
लड्दू भने समाउँछौ थाहा छ ।



• सविता पांडित

शनिवारको दिन! भर्खेर कखरा सिद्धै गरेको
बच्चा होस, सङ्गीतमा होमिको विद्यार्थी
वा जागिरे जोसुकै किन नहोस, यो दिनको
महत्व बसैलाई उतिकै हुच्छा म पनि सोही
मध्यको एक जो थिएँ।

एकाबिवाहन मोबाइलको अलाम र आँखाको
निद्रालाई एकअर्काको दुस्मन बनाउँदै हतार
हतार कलेज जानुपर्ने भन्किबाट एक
दिनलाई भए नि मुक्ति पाएकी थिएँ सोही
अनुरुप अरु दूनभन्दा केही ढिला आँखा
खुलो।

ओहो! धेरै ढिला नै भएछ कि क्या हो सोच्दै

समय हेर्ने छेको मोबाइल लिएँ सधैजस्तो
सुसासन रहने मोबाइलको स्यासेज बक्समा
एकाबिवाहनै नयाँ स्यासेजको नोटिफिकेसन
आएको थियो आज त अचम्पै भएछ सोच्दै
स्यासेज बक्स खोइँ।

नाम सेभ नभएको एउटा नम्बरबाट 'म बुट्वल
आएकी हु, तिमो ठेगाना पठाऊ त मिलाएर
भेट्दू' स्यासेज थियो।

अनोठाटे मान्दै एकछिन सोचैँ- को हो यो? निचोकै माछे भए स्यासेज न आउन पर्ने। एक
मनले जोसुकै होस किन धेरै सोचून कैफैले
भूक्काएको होल सोच्यो। फेरि अर्को मनले
सोच्यो आएकी हु भनेपछि पवकै कोही मेरो
चिनजानको केटी साथी वा आफत मध्ये
कोही हुमुर्पछ एक चोटि कल कल गरी हेर्खु।

दुई मनको दोधारमा फोन गर्ने सोचले जित्यो
कल लाग्यै, दुई रिडमै फोन उद्योग होलो।
हजुर को बोल्नु भएको होलो? 'सिधै प्रश्न
गर्ने।

'ए! म इशा हो'

यति भन्नासाथ बोलीबाटै चिनिहालो। निचनु
पनि करीरी? मेरो बाल्यकालरीहिको मिल्ने
साथी थिइन् उती।

'इशा! एकासि यति धेरै दिनपछि समिक्षायै
त?' पुनः प्रश्न गर्ने।

उताबाट 'काठमाडौंबाट' अधि मात्र आइपुँगे
अनि तिमीलाई सम्पर्क गरेको साँफ नै गाउँ
जानु छ, यसो तिमीलाई पनि भेटौ भनेर
समिक्षाएकी' जवाक आयो।

'बुट्वल कहाँ छ? म लिन आउँला' भन्ने।

उनले भनेको ठेगानाअनुसार त्यहाँबाट मेरो
डेरा आउन करिब एक घण्टा लाग्ने कुरा
सुनाएँ र माइक्रोमा आउन सल्लाह दिएँ।

इशा, उमेरमा मध्यना ४५ वर्षले जेठी भए
तिमीले भनेको ठेगानामा आइपुँगे, अब कुन
गल्ली हो?

धेरै भन्न चाहिँ नहोला जस्तो लाञ्छ मलाई।

त्यसपछि हामी तरकारी किन बाहिर निस्क्यौं
हामी मासु, टमाटर, प्याज सबै किन्दै थियौं
साथीले सोच्यो, 'दिदी, करि भयो पैसा?'

उता बाट जवाफ आयो, '१५०।'

'दिदी खातामा लेखिदिनु ला'

'जे पनि खातामा लेख्यु? अनि त्यो त्यो
खुसानी किन हात्या प्लास्टिकमा सितेमा
आउँदै त्यो खुसानी?' भन्दै भर्किङ्न।

उसले खुसानी त्यही छोड्यो र हामी रुमतिर
फक्किँयौं।

उसले त्यो दिन खुब मिठो मासु बनाएर
खुवायो। अको दिन किहान म आफ्नै रुम
फक्किँयौं।

त्यो दिनपछि म उसको रुममा खासै जान
च्याइएन भाँडौ किहलेकाही फोनमा भने कुरा
हुँद्यो। म पनि ब्याचलर्स पद्धन थारै, ऊ
सम्पर्किवीहीन हुन थाल्यो। मसँग न उसको
मन्वर थियो, न उसले फेसबुक चलाउँथ्यो।

'अनि यत्रो समय कहाँ हाइस? बिर्सेको?'
मैले सोधिहालैँ।

'हैन यार, ब्याचलर्स खुब मेहनत गरेर
पढियो अनि लोक सेवा तयारी नि
गर्दै थिएँ, हेर न कोनहरू खासै चलाइएन
त्यैलै। तर खुब सम्भन्धनै तालिई। पछि
तैलै पनि नम्बर चेन्ज गरेछस् अनि 'कन्टू
याक्टलेस' भयो नि।'

'ल माफ गरिदिएँ, तालिई' भन्दै म खिस्स
हाँसैँ।

'अब चाहिँ नविर्सा नि तेरो दाइलाई' भन्दै
उसलाई हेरैँ।

त्यो दिन धेरैपछि आफ्नो मिल्ने साथीसँग
भेट भयो। त्यही साथी, आप्सो त्यही
फरक भएर आँखालाई राख्यो। त्यही आप्सो
साथी थिएँ।

किहलेकाही प्लस-टुका साथीहरूसँग भेट
दा म उसलाई सोधैँ- 'ओइ, कहाँ छ त त्यो
साथी अहिलै?'

उनीहरू पनि जवाफिहीन नै हुन्यो।

ब्याचलर्सपछि मैले एउटा प्राइभेट कम्पनीमा
जागिर गर्न थालेको थिएँ त्यो बेला त्यात
धेरै साथीहरू पनि थिएनन्।

यसरी नै समय बित्तै १० वर्ष किटिस्केछा
'ममी, म निस्कै है' भन्दै हतार-हतार
बाहिर निस्किँदै थिएँ। बाइक स्टार्ट गरेर म
अफिसराई लाग्ने। रेड लाइट थियो, अफिस
मुख हतारा अचानक मेरो हेराई एक ठारै
अदिक्यो।

'ओइ सजिवे?'
म अचम्ममा भर्नैँ। ऊ सरकारी गाडीमा

मैले 'एकैछिन पर्ख, म आइपुँगे' भन्दै लिन गर्नैँ।

कर्यो वर्षपछि देखेको भएर होला नचिनेमे
भएकी थिइन्। एकैछिन त होलो हो भएँ।

'अहो! तिमी त कस्तो नचिनेमे भएकी'
दुवैको मुखबाट एकैचौटी चाप्याको निस्किगो।

उनको झोला लिएर डेरातरफ लाय्यो। खाना
बनाउँदै बाल्यकालमा सँगै बिताएका ती
पलहरू सम्भन्धै जुन निकै मिठा यादहरू
बोकेका थिएँ। सँझैर्पछि बोकेका ग्रैन्ट्स
पनि नयाँ बोकेका ग्रैन्ट्स।

केही बोकेको उच्च देखाएका आपाम तथा खाना
काम सकेपछि दिनपछि कैतै निस्किने अनि
साँझ रात्रि बसमा उती गाउँ फक्किने योजना
बन्न्यो।

❖ बाँकी तेस्रो पृष्ठमा

